

Свила Величкова. Музика Константин Цекон, ДКТ-Стара Загора.

11,00

Анима алегра. Жар театър, България.

12,30

Лебегово езеро. Драматизация и режисура Владислава Джамбазова. Сценография Димитър Димитров. Костюми Петя Димитрова. Музика П. И. Чайковски и Владимир Джамбазов. Театър „Ателие 313“, София.

19,00

Приказка за Скитника-Крал, по приказки на Карел Чапек. Сценична адаптация и режисура Катя Петрова. Сценография и кукли Станислава Кръстева. Музика Христо Йоцов. Столичен куклен театър.

20,30

Закриване на фестивала.

Откриване на фестивала

Мимолетната щафета на щастието

Светла Бенева

Напоследък си мисля, какъв е този нагон в критика, който обича театъра, да гледа представление след представление и да няма насищане, отегчение и умора. Целият може да е обрасъл със спомени от сценични образи и картини, да е препълнен с отпечатъци от актьорски роли и пози, впечатлен от търсещи или нехаещи за мнение творци, зареден или обезсърчен от смислени или безполезни срещи. Но той не се спира, навява се да бъде изненадан, да съпреживее неочаквано смислено за себе си театралното събитие на сцената. Колко често преминават пред очите му представления, които приличат на „добре свършена работа“, но не го „докосват“. Влизат в графата – познато, банално, амбициозно, независимо от ентузиастичната енергия на създателите му. Те могат да бъдат обяснени, съпоставени, подредени в някаква йерархия, но от друг тип оценъчна нагласа. За описаната „порода“ критик е нужно друго – силно, разтърсващо, дълбинно съпреживяване, за да му трепне ръката за писане, колкото и сантиментално да звучи днес това. Мигът на мимолетното щастие да е грабнат, приобщен, понесен от всички знаци-сигнали за смислено и истински почувствано театрално изкуство, за него е „жизнено“ необходим вид хигиена. И, слава богу, че този миг все още се поражда на българските сцени от талантиливи и душевно окрилените хора.

Ето скромна част от представата за „бисерчетата“ на сантименталния критик.

Топли, септемврийски дни в Пловдив. Примамамващо звездно небе над амфитеатралното лятно кино „Орфей“ и пластмасова кола за смет на сцената. Часът е 22 и има умора от дневните представления. Какво ли ще

се разиграе около тази кофа? Програмата на XX международен куклен фестивал „Двама са малко – трима са много“ е толкова богата и съзнателна, че няма време за почивка или размяна на информация и мнения. Любопитството те згеделичка отвсякъде и с новата, разширена програма на уличните театрални изяви, престоят се превръща в постоянно тичане между залите и другите пространства. До кофата застава едно научно, красиво момиче с домакинска престилка (Аделина Илиева) и от него разбираме, че угва да потърси ключа от жилището си, вероятно изхвърлен с боклука. С тази позната житейска ситуация започва представлението **„Изгубеният ключ“** на ДКТ-Видин (драматург, режисьор и сценограф Магдалена Митева). Докато кофата не се окаже жилище на клошара (Красимир Колев), а срещата не се превърне в необичайно приключение. Основният играч е Въображението. Мъжът измисля начин да общува и да спечели ново приятелството като преобразява предмети от изхвърлените отпадъци в неочаквани фигури и образи и онагледява хрумванията си с отломки от стъкло, пластмаса, хартия и найлонови торбички. „Оживелите“ нови герои, ситуират различна гледна точка, преобръщат еднозначната представа за предназначението си и се втурват в напревара да изненадват, да разчупват опакованите в розово стереотипни мисли и поведение на угрижената домакиня. Вълшебно заиграват всички части на боклукчийската кофа, дори тя е готова като кораб да излети към звездите, но вече с двама души на борда, усетили поетичната страна на живота, с умението на фантазията да го сътворява и преобразява, дори и в най-мизерната среда. „Изгубеният ключ“ е спектакъл-код за отключва-

не на задръстения съвременник от ограничеността на подредени и внушени схеми на живеене, пример за отскок от „блатния сън“, за „лудостта“ да бъдеш нормален. Това е спектакъл направен сякаш напук на омерзението от гнешния сбутан, кичозен, духовно мизерен и нещастен живот с неприветливи и угрижени хора. Авторската идея, увлекателните актьори в умната и изобретателна игра на режисьорското въображение прехвърлят към зрителите красив порив за човечност, нежност и разбиране към Другия, готовност за подкрепа към Иззубения.

Пак топли септемврийски дни, този път в София. Голямо, наситено с разнообразни прояви и спектакли събитие – това е VII-то издание на „Панаир на куклите“ – международен фестивал за уличен и куклен театър (инициатива и домакинство на Столичния куклен театър). Разнообразие, изкушения от заглавия, известни имена на гости и на наши и в крайна сметка – попадане на онова, което ти се иска да срещнеш. За мен то се оказва преживяване в две крайности – „**На ръба**“ на театър „Атом“ (България) и „Клоунски къщи“ на Куклен театър Мерлин (Гърция). Едното – въодушаващо, другото – стъписващо. „На ръба“ е авторски спектакъл на трима млади изпълнители – Стефания Георгиева, Христо Таков и Камен Марин в новосъздадения от тях театър. На сцената винаги личи, когато резултатът е плод на колективно обмисляне, пожелаване и цел. Събраната, концентрирана и доведена до художествено постижение енергия неизбежно прелива и към зрителя. „На ръба“ е спектакъл без думи, но с много ясен и красноречив език на внушенията. Той е разказ за пътя, за търсенето, за усилието, за общуването, за стремежа на човека да рискува и преоткрива света на изкуството. Този разказ се осъществява с езика на маската, танца, груповата пластика и пантомима в музикално-експресивна среда (композитор Димитър Еленски). Всички средства са познати, но съчетани в хармонично цяло, в добре разчетен ритъм и бързина на актьорските задачи в ситуации на преливане на техниките за изпълнение, те създават динамично сценично действие. Усещането е за надбягване в загъхан ритъм, пауза и преливане в нов устрем. Лицата не се виждат, но движението на телата, играта с предмети и малки кукли, подобрите жестове подсказват необятните възможности на човешкото присъствие в измеренията на въображението и фантазията. Малко, но точни цветни петна в графичния тон на сценографията и костюмите, допълват високия театрален вкус и естетична мярка на впечатляващите артисти от театър „Атом“.

В друга крайност се помещава гръкият спектакъл „**Клоунски къщи**“. От него ти се иска да избягаш и точно в това е силата на въздействието му. Защото той се е вторачил в мрака на гнешния живот и изобразява персонажи, които са потънали в безнадеждно и самотно съществуване. Пространството, което обитават, са малки стаи, част от апартаментите-килици на жилищна сграда с най-обичайните предмети на битта – телевизор, кресло, хладилник, масичка за хранене. В това тясно място кукловодите Димитрис Стаму и Демис Папада задвижват фигурите на обитателите му, чиито лица са маски, застинали с различен израз,

„На ръба“
„On the Edge“

бездмълни и бавни в движенията си, но с общ печат: „Безсмислено е да се живее“. Общуването, дори сексуалното, е пред екрана на телевизора, храненето е механично посягане към хладилника, развлечението – обичайното чистене с прахосмукачката. Тишина, самотно втренчване от балкона и стени, заг които се чуват и виждат – театър на сенките – семейни скандали и други звуци на общественото съжителство. „Клоунски къщи“ (режисура и сценография Димитрис Стаму) е спектакъл-споделяне за отблъскващото присъствие на празнотата, на безсмислието като част от всемирната тъга, съпътстваща гнешната цивилизация, която не вижда изход и надежда пред човека. Спектакълът е болезнен, нараняващ, но майсторски изигран и сценично изобразен със средствата на минималистичен декор от реални предмети, задвижвани от човек-кукла с гротескова маска, в сумрачната атмосфера на прецизно изработено осветление.

Какво сродява избраните спектакли? Това, че те са плод на колективно авторство, на уменията да проведат смислена идея от сплотено изпълнение и най-вече да носят остра чувствителност към скътаните проблеми и желания на съвременника.

И още „бисерчета“ потрепват в душата ми омагьосана от истинските артисти на Кукления театър, които очевидно вярват и пренасят чудеса, след като ощастливяват и някой възрастен в залата. ■